

B: Realisatie van ambities Regio Twente 2016

Realisatie van ambities domein Gezondheid

Inleiding

Op basis van de eerste zes maanden van 2016 wordt de voortgang van de in de programmabegroting 2016 benoemde speerpunten beschouwd. Op basis van de scores van de onderliggende indicatoren wordt de status van het speerpunt ingevuld. Eventueel afwijkende of bestuurlijk relevante zaken worden nader toegelicht.

Op 1 oktober 2015 heeft de Bestuurscommissie Publieke Gezondheid (BC PG) de bestuursagenda voor de periode 2016-2019 vastgesteld. Met deze bestuursrapportage 2016 kijken we terug op de resultaten met betrekking tot de nadere specificering in de programmabegroting 2016 en dus op het eerste halfjaar van de totale periode waarop de bestuursagenda betrekking heeft. De focus in de bestuursagenda ligt op gezonde levensjaren voor burgers in Twente in alle fasen van een mensenleven. Maar de prioriteit leggen we bij een gezonde start en het terugdringen van verschillen in gezondheid(-sverwachtingen) die te herleiden zijn tot sociaaleconomische factoren. Om dit te bewerkstelligen herijken wij onze (preventie-)activiteiten op basis van het concept positieve gezondheid. Hierbij richten wij ons in onze interventies meer op de mogelijkheden die mensen (nog) hebben, ongeacht de aan- of afwezigheid van eventuele beperkende omstandigheden, dan op de onmogelijkheden. Hiermee gaan wij verder op een reeds ingeslagen weg van onder andere de toepassing van motiverende gespreksvoering, Triple P, Centering Parenting, de aandacht voor gezondheidsvaardigheden en het versterken van weerbaarheid. Ook de verbreding van de Twentse Gezondheid Verkenning (TGV) naar de diverse te onderscheiden aspecten van gezondheid ligt hiermee in lijn. Daarnaast bouwen we samen met de Twentse gemeenten de vitale coalities uit waarin het verbeteren van gezondheid integraal onderdeel is van tal van andere (gemeentelijke) beleidsterreinen. Maar we verbreden deze coalities ook naar andere maatschappelijke partners. De activiteiten kunnen daarbij zowel betrekking hebben op het lokale niveau als op een meer bovenlokaal niveau.

Resultaten eerste half jaar 2016

Primair is GGD Twente een zogenaamde uitvoeringsorganisatie met vastomlijnde taken en werkwijzen. En het grootste deel van onze inzet vindt dan ook plaats in going concern taken. Desondanks zullen ook bovengenoemde voornemens hun weerslag hebben op de (wijze van) uitvoering van deze taken. De verantwoording met betrekking tot de resultaten van de uitvoering vindt plaats op productniveau via de productiecijfers als bijlage bij het jaarverslag.

Ad. Gezonde start

Alle inspanningen van de jeugdgezondheidszorg zijn gericht op het faciliteren van een gezonde start van de jeugdigen vanaf het prille begin tot jong volwassene. Dit geldt uiteraard ook voor nieuwkomers, of als de jeugdige via een vluchtelingenstatus in de Twentse samenleving wordt opgenomen. Behoudens de laatste variant zijn de procedures gestandaardiseerd en zonder noemenswaardige problemen uit te voeren. In het geval van jeugdige nieuwkomers met een vluchtelingenstatus vergt het bieden van een gezonde start extra activiteiten en inzet van de jeugdgezondheidszorg. Diverse teams van de jeugdgezondheidszorg zijn in het kader van modernisering en flexibilisering van de dienstverlening gestart met pilots waarin nieuwe vormen van dienstverlening centraal staan. Voorbeelden hiervan zijn het uitvoeren van peuterconsulten binnen een peuterspeelzaal, 0-12 kind/gezin volgend werken, het aanbieden van preventieve informatie in diverse vormen (o.a. gebruik YouTube, apps, games).

Daarnaast wordt uitvoering gegeven aan de lokale uitvoeringsplannen die voor 2016 met gemeenten zijn afgesproken. Dit betreft lokale accenten in de uitvoering van het basistakenpakket en maatwerkafspraken.

Voor de jeugdgezondheidszorg is een nieuwe werkwijze in het (voortgezet) speciaal onderwijs ontwikkeld. De implementatie hiervan vindt in het tweede halfjaar 2016 plaats. Wat interne ontwikkelingen betreft heeft de doorontwikkeling van zelfregulerende teams binnen de jeugdgezondheidszorg bijzondere aandacht gekregen. En is er een start gemaakt met een nadere visie op de doorontwikkeling van de informatie- en adviesfunctie.

Niet alleen de jeugdige vluchteling maar ook de oudere zal voor een gezonde start en participatie in de Nederlandse maatschappij toegerust moeten worden. Dit vereist voor de GGD inzet op het terrein van infectieziekten/tbc en gezondheidsvoorlichting. Een dergelijke gezonde start zal zich zeker op de lange termijn uitbetalen in de zin van gezondheidswinst, maar neemt ook op de kortere termijn de druk op het reguliere gezondheidssysteem weg. De verwachting is dat op basis van het Bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten en het daarop aansluitende Uitwerkingsakkoord de mogelijkheid is geboden om, met name in het eerste jaar na vestiging in een gemeenten, deze meerzorg voor vluchtelingen te waarborgen.

Ad. Sociaal Economische Gezondheidsverschillen (SEGV)

De terugdringing van de sociaal economische gezondheidsverschillen beperkt zich vooralsnog tot het organiseren en faciliteren van afstemmingsmogelijkheden voor gemeenten in het kader van de verschillende gemeentelijke initiatieven rondom de GIDS-gelden. Daarnaast moeten we de onderzoeksactiviteiten in de werkplaats 'Versterking van zorg voor kinderen in armoede' als een uitbreiding van de Academische Werkplaats Jeugd Twente noemen. In het onderzoek wordt gekeken hoe professionals in de zorg voor jeugd, in samenwerking met gezinnen die in armoede leven, gezondheid en welzijnsproblemen bij kinderen kunnen oppakken waarbij gebruik wordt gemaakt van Eigen-Kracht principes.

Ad. Vitale coalities

Gezondheid van individuele burgers wordt medebepaald door factoren die vallen onder de werkingssfeer van andere gemeentelijke beleidsterreinen dan publieke gezondheid. Daarnaast zijn er ook andere maatschappelijke organisaties die met hun activiteiten deze factoren kunnen beïnvloeden. Willen interventies aan effectiviteit winnen is een samen optrekken met derden zeer gewenst. Vandaar dat dit gedachtegoed van Vitale coalities een prominente plaats inneemt als middel om te komen tot meer gezonde levensjaren zowel voor lokale als bovenlokale en/of regionale initiatieven. Het initiëren, begeleiden, ondersteunen en stimuleren rekent GGD Twente tot zijn taak naast uiteraard het actief participeren als eventueel onderdeel van een dergelijke coalitie. Hierboven zijn reeds de bemoeienissen van de GGD in het kader van de GIDS-gelden genoemd, maar ook de mogelijkheden die er zijn bij de invoering van een nieuwe Omgevingswet en de aandacht voor de mogelijkheden van vitale coalities in het lokaal gezondheidsbeleid. Het realiseren van outcome is een gedeelde verantwoordelijkheid voor het totale initiatief van een coalitie waar de GGD zijn bijdrage aan levert.

Ad. Positieve gezondheid

In de Bestuursagenda 2016-2019 is het concept 'positieve gezondheid' en het bevorderen hiervan een belangrijke pijler om de uiteindelijke doelstelling 'zoveel mogelijk gezonde levensjaren voor de burgers in Twente' te bewerkstelligen. Hiertoe is het 'Positieve gezondheid Actieplan 2016-2019' opgesteld en is met de uitvoering een begin gemaakt. Om het concept positieve gezondheid tot in de haarvaten van de organisatie, het domein Gezondheid van gemeenten en de samenwerkingspartners van de GGD te laten doordringen zijn de eerste stappen gezet en resultaten behaald. Het aanhaken van verschillende partners bij de site twente-gezond.nl is hier een resultante van. Maar ook de ontwikkeling van tools om de bewustwording van het veranderde concept te stimuleren. Door onze bijdragen op het landelijk niveau dragen we bij aan een brede invoering van het concept. Een punt van aandacht is het aanhaken bij bestaande werkzaamheden en/of projecten binnen de GGD en gemeenten om op maat ondersteuning te bieden.

Maar zoals wij ook in de Bestuursagenda hebben gesteld zullen de maatschappelijke effecten van onze inspanningen en van medespelers mogelijk eerst op de lange termijn zichtbaar worden. GGD Twente heeft op landelijk niveau gewerkt aan de ontwikkeling van een monitor om de insteek van positieve gezondheid en resultaten van deze benadering te kunnen nagaan. Het voornemen om in juni 2016 tot concrete resultaten te komen zijn te ambitieus geweest. Wel zijn inmiddels items die betrekking hebben op positieve gezondheid opgenomen in de volwassen- en ouderenmonitor die in het najaar (landelijk) wordt uitgezet. Dat betekent dat de uitkomsten van deze monitor inzicht zullen opleveren die de huidige gegevens rondom (vrijwilligers-)werk, participatie, welbevinden, veerkracht en eigen regie uit onder andere de bestaande CBS-bronnen, omdat deze geen verband leggen met (positieve) gezondheid.

Daarmee kunnen we stellen dat de GGD op basis van zijn inspanningen op zowel de reguliere taken, de prioriteiten als op de ingeslagen weg van positieve gezondheid en vitale coalities voldaan heeft aan zijn taken op het gebied van het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid in Twente.

Bevorderen van de gezondheid in Twente	Status		
1. <i>Minimaal net zo lang in gezondheid leven als in de rest van Nederland</i>			
2. <i>In Twente heeft iedereen gelijke kansen op gezondheid</i>			
3. <i>Ouderen zijn in de gelegenheid om gezond oud te worden</i>			
Bewaken van de gezondheid in Twente	Status		
4. <i>De Twentse jeugd is in staat om een gezond leven te leiden</i>			
5. <i>Nieuwe ontwikkelingen en bedreigingen worden tijdig gesignaleerd en aangepakt</i>			
Beschermen van de gezondheid in Twente	Status		
6. <i>Risicogroepen krijgen specifieke aandacht, zodat hun gezondheid kan verbeteren</i>			
7. <i>Infectieziekten en andere bedreigingen uit de omgeving worden voorkomen en gereduceerd</i>			